

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétébe és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvára, Apáca-utca 2.

Aszerkesztőség kőszíratok visszaküldésénél
 vagy megőrzésére nem vállalunk felelősséget.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, március 29.

A szabadelvűpárt ingadozása.

(—a.) Nagyon érdekes megfigyelni a szabadelvűpárt magatartását a több mint két hónap óta húzódó válság alatt.

Ennek a pártnak a magatartása elvek tekintetében folytonosan ingadozott, de nem ingadozott egyben; a hatalom megtartására való törekvésben. Ebben állhatatos volt elejétől végig.

Január 27-én, mikor a választások első napjának s ezzel tulajdonképpen az egész választásnak eredménye ismeretes lett, a párt lapjai beismerték a pártnak nem széppihető bukását s egyértelműleg kijelentették azt is, hogy ennek következményeit le kell vonni.

Ezalatt azonban ők csak azt értették, hogy a Tisza kormánynak, amely a nemzet ítéletét oly vakmerően provokálta, el kell hagynia helyét.

Ők ugyanis úgy okoskodtak, hogy a párt megbukott ugyan, elvesztette többségét, de a disszidensek, kiket kegyetlenül üldöztek minden képzelhető fegyverrel, szerintük csak egy lényegtelen kérdés miatt váltak ki a pártból, most már a nemzet elég érthetően elítélvén a nov. 18-iki formásértést, egyszerűen visszatérnek a pártba.

Másrészt pedig azt hangsúlyozták, hogy ha megbukott is a szabadelvűpárt, nem bukott meg a 67 és a liberálistus. En-

nek alapján aztán abban bizakodtak, hogy valamiféle koalíciót csinálnak a 67-es alap megmentésére a — néppárt kizárásával. Mert történjék akármi, összedülhet akár a kiegyezés is, amelynek különben a szabadelvűek sohasem voltak őszinte barátai, de a néppártot közel sem szabad eresztetni magukhoz és a hatalomhoz.

Mindezeket a reményteljes számításokat, amelyek persze nem a nemzeti jogok kivívására, hanem a hatalom megtartására irányultak, alaposan keresztül-húzták az ellenzéki pártok, melyek kijelentették, hogy a koalíció a választásokkal még csak egyik célját érte el, a többi még hátra van s azért mindaddig míg ezeket meg nem valósítják, fenntartják a koalíciót. S hogy erejüket és szándékuk komolyságát megmutassák, követelték a parlamentnek a kitűzött időben való megalakulását s az elnökválasztásnál oly imponáns többséggel léptek fel, hogy a szabadelvűpárt reményei kezdtek füstbe menni.

De azért nem adták fel a küzdelmet, sőt csak most indult meg a hatalom birtokáért vívott küzdelem a kulisszák mögött. Előbb Bécsben aztán Budapesten. Kapkodtak fűhöz-fához, megmozgósítottak mindenkit, akiről csak gondolták, hogy tervüket bármiben is előmozdíthassa.

Ennek a kulissza háborúnak a titkairól, illetőleg azoknak egy jelentékeny részéről, csak a napokban hullott le a lepel.

Nem akarjuk ezeket ismételni, csak egy-két kirívó következetlenségre akarunk itt rámutatni.

Akik ezelőtt esküdöztek a többség elvére s ennek alapján követelték, hogy mindent túrjon el a nemzet, még a nemzeti alkotmányos jogok sérelmét is, most mikor a hatalom megtartásáról volt szó, félre dobták a többségi elvet is és készek lettek volna a magyar alkotmány csufságára kisebbségi, nem parlamenti kormányt is alakítani, vagy támogatni, ha Hódossy és Szentiványi lehetetlenné nem teszik tervüket avval a fenyegetéssel, hogy ez esetben otthagyják a pártot.

És akik a néppártot annyira gyűlölték, hogy még a 67-es kiegyezés megmentésére sem akartak velük közreműködni, most a néppártba helyezik reményüket, Tisza ismételtén felkeresi legelkeseredettebb ellenfelét Rakovszkyt, hogy a koalíció megbontására bírja őt és pártját. Persze hiába, a néppárt erősen állja helyét a koalícióban.

És mikor a nemzet közvéleményében az a gyanu nyert tápot, hogy a nemzeti jogok kivívását s a súlyos válságból való kibontakozást egyedül a liberális párt akadályozza, akkor végre szükségesnek tartotta a szabadelvűpárt, hogy nyílt deklarációban tisztázza állásfoglalását.

A deklaráció szövege még nincs előttünk, a közölt tervezeteket nem tartjuk autentikusoknak, különben is még most tárgyal felette a párt s így

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az érett széna szaga.

Irtta: Hantke Emil.

Van egy rossz szokásom.
 Nem ülök fel mindennek.

Mint vannak sokan, hogy akármilyen Hány János lóditásait készpénznek veszik. Én nem. Ha nem is mondom meg kerekén a szemébe, magamban gondolom: ni már megint milyet hazudott. De ha már látom, hogy az anzágolás az én róvásomra megy, akkor kifakadok. Máskép soha!

Egy esetben vagyok tehetetlen (már a hívést és kifakadást illetőleg.) Ha a szellemi súlyok vetést nyomtatva olvasom. De ilyenkor is, ha tulságosan el van vetve, képes vagyok utána járni, hogy legalább közel jár-e az olvasott állítás a valósintiséghez.

Igy jártam nem régebén.
 Utaztam és nem volt a fülkében senki.
 Unalmamban elővettem egy gyűrött ujságpapi-

rost, mely csomaglásra volt használva. És elkezdtem olvasni.

Egyszerre csak egy mondat üti meg a füleimet. Persze, hogy a tárczarovatban volt:

»A haja olyan volt mint az érett széna, csak hogy az illata még édesebb mint a szénáé.«

Az epiteton ornansok ilyen laza conglomeratuma eleinte feldühösített. Hát hogy lehet ilyet írni! Hisz a széna olyan szürkés valami, a szaga az olyan egészséges valami, de hogy az édes is legyen, ezt nem birtam elképzelni. Egyáltalában a szag nem édes, mert a mi édes azt meg lehet izlelni. Én is voltam már szerelmes, és tudom, hogy sohse találtam a haját édesnek, hanem inkább csiklandozónak.

De azért! . . .
 Hát annyit tépelődtem rajta, hogy mégse találtam lehetetlennek. Elvégre én még nem figyeltem meg olyan nagyon a szénát. Lehet, hogy mikor hozzák be a piacra már túlérett és a szaga is elpárolgott. Ezért tünt fel nekem lehetetlennek eleinte. Mondom, hogy alaposan elgondolkoztam rajta, hát úgy találtam, hogy az állítás megállhatja helyét. De készpénznek

mégis csak úgy fogom venni, hogy megnézem és személyesen győződöm meg az érett széna színéről és szagáról.

És az alkalom éppen kapóra jött. Borvára igyekeztem egy pár napra üdülni. Most éppen nyári idő van, majd szakítok magamnak egy pár percet, hogy a vidéken győződhessen meg arról, mikép lehet a haját szénával hozni hasonlatosságba.

Tényleg egy délután elindultam egyedül a környékre. Gyönyörű szép hűvös hegyi utakon mentem és így nem is nagyon éreztem a forró nap perzselő melegét. Mentem, mentem, míg csak egy sikra nem értem. Ott aztán amit kerestem megtaláltam. Elöttem állott egy pár kazal érett széna. Annak kellett lenni, mert annyit hiányos agrár ismereteim daszára is kineztem a kazlakról, hogy már rég össze vannak rakva.

Mohó kíváncsisággal nézegetem, szagolgom, de csak Tamás maradtam. Hiszen ilyen szagu lehet még a haj, de a színe már akármilyen bizonytalan színű hajról van is szó, nem lehet

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —
MITTEILER EDE Nagyvára, Fő-utca.
 (Uri Casinó épület) TELEFON 520.

angol divatszabó cég

■ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ■

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — **Női costümök** valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

most még nincs módunkban, hogy hozzá-
szólhassunk a deklaráció tartalmához.

De tekintettel a pártnak a válság
eddig lefolyása alatt tanúsított ingado-
zására, nagyon is ideje volt ennek a
nyílt állásfoglalásnak, melynek döntő
befolyása lehet a válság további folya-
matára, illetőleg megoldására.

Magyar közjog a hadseregben.

Hogy miért *kell* a magyar vezényszót a
hadseregbe behoznunk, annak megint egy ér-
dekes érve akadt kezünkbe a napokban. Címe:
Regulament de serviciu I. și III. parte, compus
de *Demetriu Bardosi*.

A szolgálati szabályzat I. és III. része van
benne kivonatolva a román nyelvű legénység
részére.

Vannak efféle kivonatok magyar nyelven
is. Természetesen ezek a magyar kivonatok
mégis jobban ügyelnek arra, hogy a mennyire
csak lehet, kimélik a magyar közjogot. Pedig
Teschenben gyártódnak. *Bardosi* oláh kivonata
Sibiában, az Nagyszebenben készült, mégis
kevésbé ismeri Magyarországot, mint a tescheni
kiadás.

A királyt ez a magyar földön termett
könyv legtöbbnyire elsikkasztja. Mikor a 76.
lapon ez a kifejezés fordul elő: ő felségeik,
zárjelben megmagyarázza, hogy ezek a *császárszár*
és a *császárné*. A főhercegek a *császári ház*
tagjai stb.

Nagy ideje, hogy valahára kezünkbe ve-
gyünk egy olyan intézményt, mely a magyarságnak
erős támasza lehet, ha akarjuk s épp
annyit árthat is, ha engedjük.

A politikai válság.

A politikai válság úgy látszik most érke-
zett a döntő pillanatokhoz, de ez ideig még
semmi pozitív hír nincs. A szabadelvű párt
konferenciáját várják s azután tesz csak a
legujabb homo regius *Szögyény-Marich* jelen-
tést a Felsőháznak. *Andrássy* mindez ideig nem

kapott meghívót. *Szell* ismét Budapestre utazott.
A koalíció vezérbizottsága szombaton tart ülést
s ott határoznak a Háznak esetleges összehi-
vása tárgyában is.

A szabadelvűpárt deklarációjának eredete.

A szabadelvűpárt mai deklarációjának elő-
zményeiről igen érdekes részletet ír egyik esti
lap. A kigondoló-bizottság egyik ülésén *Nagy*
Ferencz és *Hódossy Imre* erősen hangoztatták
valami deklaráció szükségét és *Nagy Ferencz*
mindjárt ki is húzott a zsebéből kész tervezetet.
Nagynak (és nyilván *Hódossynak* is) tervezete
szintén november 18-ának kiküszöbölését, a
meghajlást a nemzet itélete előtt hangoztatja
és erősen hajlik a szövetkezett ellenzéknek
nemzeti programja felé. Nem tudjuk, hogy
Nagy Ferencz csak önmagának akart-e hidat
építeni az esetleges *Andrássy-kabinet* felé, avagy
sokaknak belső sugallatát fejezte-e ki, de az
biztos, hogy *Tisza István*nak a tervezet *nem*
tetszett. *Tisza* egyszerűen zsebre dugta a ter-
vezetet és azt mondta, hogy az elvi részek
figyelmebe vételével ő fog megfelelő deklará-
ciót fogalmazni. Így történt, hogy egyáltalán
szóba jött a deklaráció eszméje és hogy *Nagy*
tervezetének elvi része fog csak érvényesülni,
ellenben nem lesz meg a deklarációban a hid,
amely *Andrássyhoz* visz, sőt inkább *elégetnek*
minden hidat, melyen oda át lehetne jutni.

Szögyény missziója.

A mai első kihallgatás ismét *Szögyény-*
Marich László kihallgatása volt. *Szögyény*
ugyan azt mondja önmagáról, hogy ő nem vár
megbízást és nem homo regius; tegnap ezt
egyenesen kijelentette, de azért ő még mindig
mindakét minőségben szerepel.

Saját terve szerint most már Berlin felé
kellene rognia a leggyorsabb vonaton, de
még mindig itt van; egyrészt azért, mert *Tisza*
végső esetben királyi hatalmi szóval ki akarja
rendelni a hivatalnok-minisztérium élére, más-
részt azért, mert a király igenis követelte, hogy
mint az ő küldöttje, tehát mint homo regius,
tárgyaljon *Andrássyval* és az ellenzék többi
vezéréivel az elejtett fonálnak új felvétele tár-
gyában.

A lényegről *Szögyény* ma 11 órakor szá-
molt be egyenesen a királynak. A kihallgatás
12 órakor véget ért.

Kiderült, hogy mit tárgyalt *Szögyény* teg-

nap este az ellenzékkel és miféle választ vitt
a mai kihallgatásra a királynak. *Szögyény* azt
az üzenetet hozta az ellenzéknek, hogy a ki-
rályt azt *őhajtaná*, létesüljön *Lukács* László
elnöklése alatt egy új kabinet; ennek adják
meg az indennitást és az ujonczokat. Az en-
gdemény egyelőre az, hogy *Tisza* és *Khuen*
nem lesznek a kabinetben; a többiről majd az-
után beszélnek. Ugy *Andrássy*, mint az ellen-
zék vezérei egy értelemmel azt felelték, hogy
ezt nem tehetik.

Arra a kérdésre, hogy *Andrássy* a fel-
ajánlott új alapon újabb meghívásra igényt
tart-e, *Andrássy* azt felelte, hogy alattvalói kö-
telessége királyi meghívásra mindenkor meg-
jelenni, de az ő nézete teljesen egyezik a többi-
ekével. Így történt, hogy *Andrássy* újabb ki-
hallgatása iránt nem intézkedtek azonnal és
csak *Szögyény* jelentésének hatásától fog füg-
geni, kik kerülnek utána a király legfelsőbb
színe elé.

Szell Budapestén.

Szell Kálmán, aki tegnapelőtt Rátótra
ment, ma este ismét Budapestre jött. barátai
hívták, akik azt hiszik, hogy ő talán mégis
tudna valami eredményt elérni és hogy az ő
külsügyi nemzeti programja a megtagadott
katonai nemzeti program surrogatuma le-
hetne.

Tisza és Fejérváry.

Tisza és *Fejérváry* a miniszterelnöki pa-
lotában hosszasan konferáltak és *Szögyény*
a kihallgatás után *Lukács* László pénzügy-
miniszterhez ment és nála egy negyedórát idő-
zött. *Andrássy* nem volt a királynál és délig
meghívást sem kapott.

Szell Kálmán javaslata.

Érdekes eszmét vetett fel *Szell* Kálmán,
amelylyel kárpótolni kívánja a nemzetet a ma-
gyar vezényszó mellőzéséért. A hadseregben
egyelőre mellőzött paritás helyett *paritást ki-
vánt a külképviseletben*.

Kivánta, hogy a közös miniszterek mellé
egy-egy magyar államtitkár neveztessek ki, aki
a magyar képviselőháznak legyen tagja.

Minden követségnél az első követségi ta-
nácsos magyar legyen s a követségek sze-
mélyzete tudjon magyarul.

Ennek lehetővé tétele ezéjából létesit-

hajszinű. Lehet különben, hogy még nem egész
érett ez a széna.

Na ha eddig mentem a megfigyelésben,
hát csak nem fogok fél munkát végezni. Kivet-
tem egy marék szénát, hogy adandó alkalom-
mal most már összehasonlítás útján szerezzek
magamnak meggyőződést, hogy hát tényleg ha-
sonlít a széna meg a haj egymáshoz.

De ideje is volt már nem sokat tépelődni.
Hirtelen beborult, dörögni, villámlani kezdett
és én elkezdtem szinte futni, hogy akárhol, csak
fedél alá fussak, mert másképp bőrig ázom.

Bizony már alaposan megáztam, mikor
végre egy magányosan álló kis paraszt házat
elértem.

Benyitok.

Egy szemrevaló, roppant jó képű csinos
kis menyecske volt a szobában.

— Már engedjen meg lelkem, de látja az
eső bezavart. Hát amig eláll, legyen olyan jó
és tűrjön meg itt a szobában.

— Nagyon szívesen tekintetes ur. Tessék
helyet foglalni. Hát hol tetszik erre járni?

— Tudja lelkem *Takaróéknál* vagyok mint
vendég látogatásban és most délután ki jöttem
egyvet mázskálni.

— Ugy! Aztán sokáig tetszik itt lenni?

— Hát bizony magam se tudom. A mig
meg türnek.

— Ugyan hogy mondhat már ilyet! Hiszen
finom uri népek *Takaróék!*

— Éppen azért. Nem szabad tudja nagyon
kihasználni, még ha rokon is az ember, a ven-
dégszeretetet. De . . .

Egyszerre csak mintha felvillanyoztak volna.
Rá néztem a menyecske hajára. Az! Meg-
van! A széna színű haj! Erősen szőke, vereses
lehelettel, gyenge barna árnyalattal.

És önkéntelenül kikaptam a zsebémből a
a maradék szénát.

— Hát a mi az Isten csodájának kell?
kérdi az asszony édesen nevetve.

— (Hoppl!) Ez . . . ez tudja lelkem arra
kell . . . na igen . . . tudja én orvos vagyok
és most kísérletezem.

— Hát a micsoda?

— Az? Az az, mikor az ember egy új or-
vosságot keres.

— A szénában?

— Abban! Az az hogy arra, illetőleg, ab-
ból. Mert tudja meg, hogy a mely nőnek ilyen
színű a haja . . .

— Hisz az enyém is ilyen.

— Hisz ez az. Látja a kinek ilyen színű

haja van, az egy különös betegségben szenved.

— Szent Isten! Ne rémítsen meg a tekin-
tetes ur.

— Na ne féljen. Az ilyen színű haju nők-
nek ha sokat . . . igen ha sokat esznek izéjük
. . . na igen fülzugásuk van.

— Én még nem vettem észre.

— Na igen, mert még nincs kifejlődve a
haj. Várjon meg is vizsgálom mindjárt, hogy
milyen stádiumban van.

— Mibe kérem?

— Hogy a kezdetén van e még a beteg-
ség!

— Jaj, csak már ne tessék betegnek tenni!

— Mondom ne féljen, legyen egész nyu-
godt. Mutassa csak a fejét.

— Tessék kérem,

Felálltam és egész közel mentem az asz-
szonyhoz. Az egyik kezemben fogtam a má-
rék szénát, a másikkal fogtam az asszony feje
tetejét. Na hát milyen a kettűnek a szaga.
Tényleg egyformák e?

De a mint ott fogtam a fejét és elkezdtem
a haját szagolgatni, akaratlanul is elterelte a
szagolástól egy más körülmény a figyelmemet.

Láttam az asszony keblének lázas pihegő-

A ki nem látja, nem hiszi! A ki megnézi, **elámul** azon a csodálatos sok szép tavaszi
ujdonságon, melyek **Hegedüs Ármin** Magyar Divatcsarnokába beérkeztek. Különös figyelmet érdemelnek
ezek a **sok szép kész blousok**, melyeknek eredeti modelljei direkte Párizsból jöttek.
Uj szép és divatos blouse-kelmék, divattlap szerint díszek nagy választékban. Az árak pedig felülmulhatatlanul olcsók. Tisztelettel: **Hegedüs Ármin** Szent László-tér Fekete-
Sas szálloda kapuja mellett.

tessék Magyarországon is egy, a Teréziániummal teljesen egyenrangú akadémia, magyar tan nyelvvel. Mindkét akadémia végzett növendékei úgy magyarul, mint németül tökéletesen tudjanak.

Legyen paritás úgy a hadseregben, mint a külképviseletben, úgy a czimerben, mint a zászlóban.

A magyar udvartartás legyen valóság.

Ezekre a követelésekre is azt mondják odafönn: *nem tehetem.*

Szögyény-Marich újabb kihallgatása.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ó felsége ma délelőtt 11 órakor Szögyény-Marich László nagykövetet magánkihallgatáson fogadta.

Justh Gyula a Ház megnyitása ellen.

A koalíciós ellenzék készülődik, hogy április 4-én a képviselőházat megnyitassa. Január 4-én oszlatták fel a Házat s így április 4-én telik le az a három hónap, amelyen belül a korona az országgyűlést összehívni tartozik.

Az országgyűlés összehívása megtörtént ugyan már, de azért a szövetkezett ellenzék mégis ragaszkodik az április negyedik dátumhoz.

Azonban, a képviselőház elnöke nem így gondolkodik.

— Az én tudomásom szerint — mondotta Justh Gyula — a képviselőház nem április negyedikéig napolta el magát. Én javasoltam a Háznak, hogy napolja el magát addig, amíg az új kormány megalakul. Ezt a javaslatomat a Ház egyhangulag elfogadta. Nem értem tehát, miért beszélnek folyton április negyedikéről; ha előbb alakul meg a kormány, előbb nyitjuk meg a Házat; ha később — később . . .

Sokan azonban nem így gondolkodnak s igen kárhóztatják Justh Gyulának ezt az okoskodását. Ezek azt mondják, hogy a képviselőházat nem szabad bénává tenni mindaddig, amíg megalakul a kormány.

— Különböznél — hangoztatják eze! — ha Justh csakugyan megmarad véleménye mellett,

akkor majd husz képviselő útján fogjuk kérni a Ház összehívását.

Justh Gyula elutazott ma a fővárosból. Ezt is rossz néven veszik tőle.

— Ilyen válságos időkben — mondják — az elnöknek itt a helye . . .

UJDONSÁGOK.

Miért nincs sport életünk?

Egyik laptársunk azt a sajnálatos tényt konstataulta minapi számában, hogy városunkban a sport élet egyáltalában nincs kifejldve.

Daczára, hogy a főváros mintájára minden nagyobb vidéki városban, Aradon, Debreczenben, Kolozsvártt, Temesvártt, sőt Nagy-Károlyban meg Nagy-Becskerekén is egészséges és széles rétegben érdeklődésre számot tartó sport élet van.

És közli azt az érdekes hirt, hogy egyik fővárosi torna-clubb titkára a közöny és nemtörődömség felrázása és a torna kedv megalakítása végett nemsokára lejön városunkba és itt felolvasást fog tartani.

Ismerjük be, hogy szégyen biz ez.

Egy ötvenezernél több lélekkel bíró városban, melynek mindenféle középiskolája, meg felső iskolája is van, de meg állítólag híres aranyifjúsága is, szégyen a fiatalságra nézve.

Az pedig, hogy a fővárosnak minden vezetett divatját és hóbortját majmok módjára utánozzuk és ezt az egyetlent, mely szép, hasznos és nemesítő, megvetőleg ignoráljuk, szégyen a városra nézve.

Ha kutatjuk a közöny okát, mindjárt megtaláljuk. Csak az utcán, meg a kávéházakban vagy vendéglőkben nézzünk szét.

Mindenütt az arany ifjúságot látjuk.

Az ifjúság, mely az élet nehéz, kenyérkereső küzdelmében maga is kényszerítve van arra, hogy nappal valahol dolgozzék, amint kiszabadul nem a nemesebb, hanem a léha örömlöket keresi.

Beáll korzó tölteléknek vagy korzó-garnirungnak. Néha nincs egyebe csak fényes kezeloje és czilindere, meg vasalt nadrágja, de arczán a megelégedettség mosolyával vegyül a sétáló közönség után, hogy társával fennhangon

diskurálva, mindenki hallhassa szellemes megjegyzéseit. Eltud órák hosszáig lazarónik módjára álldogálni az utca sarkon és — amint ő ezt magáról erősen hiszi — jelentős szempillantásokat vetni sétáló hölgyekre.

Néha azonban eltűnik. Ugy a hónap elején táján. Ilyenkor van egy kis pénzmag is nála. Kevés. Letül hát a kávéházakban kártyázni, hogy több legyen. Ha sikerül, úgy a dám zeneszótól, sőt megesik, hogy revolver lövésektől is hangos lesz az orpheum éjszaka.

Sajnos ez a tipikus vonás kevés kivétellel alkalmazható az egész váradi fiatalságra nézve. Kártya, züllés, korsódüh, melyet követ a blazirt erkölcsi katszénjammer. Az ilyeneknek aztán nem sport élet és torna kedv fellendítésre, de gőzfürdőre van kedvük.

Hiszen van egy pár igazán lelkes hívünk, kik szinte extazissal ragadják meg az alkalmat hogy idejük engedvén, amúgy Isten igazában kitornászassák magukat. De egy fecske még nem csinál nyarat.

És hébe-hóba fel lehet villanyozni még azért ezt a fiatalságot is, hogy alakítsanak sport életet. Példa a bycziklista egyelet, a football-club, a tengődő torna kör. Mondom fel lehet villanyozni, de hogy reményünk ne legyen valami vérmes, mondjuk egy hónapra. Akkor aztán, rendes váradi szokás szerint lelohad a lelkesedés.

A régiek azt mondták, hogy mens sana in corpore sano. Kétségbe kell vonni, hogy az igaz legyen. Mert ha igaz, úgy városunkban kevés a józan eszű ember. Ámbár a zsufozásig megtelt tébolyda a régi közmondásnak ad igazat. (He.)

Előfizetési felhívás.

Egy évtizednél hosszabb idő óta szolgálja lapunk a közérdeket.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnek a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapirodalmat képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem úz gunyt az erkölcsből, a hazafiaságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

sét, éreztem forró lehelletét és . . . és egy édes vágy támadt fel bennem.

De rögtön elnyomta a vágyat az ajtó váratlan kinyitása.

Hirtelen lekaptam a kezem az asszony fejéről, sőt még a marék szénát is kiejtettem a másik kezemből.

Az ajtón . . . na találják el kicsoda? Rokonok, gyermekek vagy talán a férj? Nem egyik sem, hanem két szuronyos csendőr állított be.

— Magát hívják Nagy Jánosnak? kérdi az egyik.

— Igenis! Mit akarnak?

— A törvény nevében letartóztatom.

— Engemet? Miért? Hisz láthatják, hogy semmit sem csináltam! Hisz ez a beteg asszony . . .

Hát a szénaszínű haju nő már ott állt az ablaknál és bámult ki.

— Igazán nem értem! Hát miért?

— Na majd megérti! Előre!

— De ne tréfáljanak, mert ez már sok!

— Na egy kettő mert másképp beszélünk.
— De én tiltakozom az ellen. Ez már jogtalanság!

— Na most már indulj? és hogy nyomatéka legyen szavának még fegyverét is levette és a puskatust mutogatta.

— Legalább várjanak addig mig az eső eláll.

— Szót se többet! Indulj!

És bizony megindultunk. Elöl az egyik csendőr, közbül én, hátul a másik csendőr.

Utközben nem szóltak semmit. Rátertem hát bosszankodni és törni a fejemet, hogy mi minden fog még ebből kisülni, és mi mindenen fogok még keresztül menni.

Végre megérkeztünk a község házához.

Egyenesen a börtönbe vittek.

De már kezdett a dolog nem mulatságos lenni.

— Csendőr úr! tudja ki vagyok én?

— Mondjárt el válik! Majd előjön az egyik esküdt és megmondja az!

Tényleg nem sokára előjött egy értelmes képű öreg paraszt.

— Na esküdt uram ez az az ember?

— Ez nem az! Hisz ez uri ember!

— Nem az? Hiszen mikor elfogtuk bevalotta hogy ő Nagy János.

— Most sem tagadom és kérdelem, mi jogon és miért mertek így visszaélni a hivatalos hatalommal?

— Hát hogyne, mikor Nagy Jánost kerestük és a lakásán megtaláljuk.

— Hát ez a Nagy János háza volt?

— Az hát. Meg nem joggal tehetjük ezt meg, mikor az asszonyt ott csókolgatta, mintha csak az ura lett volna.

— Először is nem csókolgattam . . .

— Nem, biztosan a haját fésülte . . .

— Az mellékes, a fő az, hogy maguk tévedtek, mert véletlenül én is Nagy János vagyok, a ki azonban nem bűnös semmiben. Hanem tudják mit? Ne kompromittáljanak tovább. Ezer szerencse, hogy esett az eső mikor bekisértek és így nem láttak meg. Na ha meglátták volna azt a menetet Takaróék . . .

E heten következő alkalmi cikkek árusítatnak ki:

Silk sephir, blousokra alkalmas 9 kr. Luisin selyem, minden szín 52 kr.
Plissé sephir ruha és blousokra 13 kr. Iadisch batiszt, 120 széles 49 kr.
Delain remek minták — — 18 kr. Ágy elé való szőnyeg — 29 kr.
120 cm. széles gyapju blouse kelmék 31 krtól 250-ig
Egjobb minőségű rumburgi és creás vásznak, schrol schiffonok, férfi és női fehérneműek, damast árúk, szintén hasonló olcsó árban.

Costüm kelméket csak a legjobb minőségűekben tartok raktáron, mert olcsóbb anyag nem érdemes az elkészítésre.

Tisztelettel.

23—31

TELCSER MÁTYÁS

divatáruháza.

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágzik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz, tanárokhoz, tanítókhoz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az új évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye (estély.)

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Tegnap pénztárvizsgálat volt a városházán az adó- és házipénztárban. A vizsgálaton résztvettek *Rimler Károly* polgármester, *Ragány János* főszámvevő, *Dús László* főügyész, *Tóth Márton* alügyész, *Budaházy Kálmán* alszámvevő és *Juricskay Barna* tb. aljegyző. A vizsgáló bizottság mind a két pénztárban teljes rendet talált. Az adópénztárban különösen mintaszerű a rend.

— Hát ismeri őket?

— Hisz, ott vagyok náluk látogatásban és csak az eső zavart be a Nagy János házába, a mint séta közbe utolért.

— Így akkor rendben van a dolog. Tessék egész nyugodt lenni.

Még meg is köszöntem nekik. Hogyne! Mert ha elkezdik a hivatalos kiadást, hát az egész falu tudta volna, hogy úgy fogtak el, a mint Nagy Jánosnének a haját szagoltam. És ezt még Takaróék se hitték volna el.

— De hát mit csinált az a szerencsétlen másik Nagy János?

— Felgyújtotta a zsidó szénáját bosszúból és azóta mindig bujdosik. Pedig itt kell neki lenni a környéken. Azért gondoltuk, hogy ebbe az esős időbe talán vesz bátorságot magának és haza megy a fészékébe.

— Ne most már én is értem az egész dolgot.

— Az egészbe mégis csak azt sajnálom, hogy mindezek dacára nem tudtam meg állapítani, hogy egyezik e a haj meg a széna illata.

A polgármester meleg elismerését nyilvánította *Jablonsky Emil* adópénztárosnak. A házi pénztár *Felinek Géza* ideiglenes kezelésében is kifogástalanul találtott.

* **Iskolaszéki ülés.** Mint említettük, Nagyvárad város községi iskolaszéke ma csütörtökön délután 4 órakor tartja meg *Rimler Károly* polgármester elnöke alatt rendes havi gyűlését a városháza bizottsági termében, mely gyűlésen rendkívül fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá.

* **Kinevezés a városnál.** Dr. *Beöthy László* főispán *Markovits Samu* I. osztályu városi számtisztet alszámvevővé nevezte ki.

* **Építőmunkások sztrájkmozgalma.** A készülő általános sztrájkban jelentékeny szerepet játszanak az építő munkások is, akik követeléseivel a nagyvárad iparfejlesztő egyesület tegnapi ülésén foglalkozott s határozatot hozott, hogy az építő mesterek minden vitás kérdésben az 1903-ban közösen megállapított munkarendhez tartják magukat s ezt elvárják a munkások részéről is. Az egyezségnek pedig az a legfőbb pontja, hogy első sorban helybeli napszámot fognak alkalmazni, vidékit csak akkor, ha helybeli nincs. A napszámokat a szerint, hogy milyen egyletbe tartoznak, nem válogatják, mert erről az egyezségben nincs szó. Egyformán alkalmaznak minden helybeli munkást.

* **Fióktisztújítás a városházán.** A városházán a május 13-iki közgyűlésen töltik be az elmozdítottak folytán megüresedett főpénztárosi és főellenőri állást. Előbbire pályáznak: *Jablonsky Emil* adópénztáros, *Novák János* ellenőr, *Felinek Géza* ideiglenes főpénztáros, *Papalczy Ferencz* tb. rendőrőrkapitány, *Szöke András* alkapitány és *Szántó Lajos* városi közgyám. A főellenőri állásra: *Ilj. Márkus János*, *Klemensz Péter*, *Altnöder Vincze*, *Dikker Illés*. Az esetleg megüresedő adópénztárosi állásra pályázik *Novák János*. A netán üresedésbe jövő adópénztári ellenőri állásra *if. Márkus János*, *Altnöder Vincze*, *Dikker Illés* reflektálnak. Abban az esetben, ha *Papalczy Ferencz* nyerné el a főpénztárosi állást, úgy helyére alkapitánynak *Eleméry Ferencz* aljegyző, ennek helyére pedig *Juricskay Barna* tb. aljegyző pályázik.

* **Uj királyi tanácsos.** A király *Krajcsovicz Sándor* horvát-szlavon-dalmát országgyűlési képviselőnek a közügyek és a közjótékonyosság terén kifejtett közhasznú működése elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta.

* **A főmérnök tanulmányuton.** Tegnapelőtti számukban ismertettük a város által hirdetett Fő-utca, Bémer-tér és Szent János-utca kövezési munkálataira megtartott árlejtés eredményét. A beérkezett ajánlatok tanulmányozása az anyagok értékelése nagy körültekintést igényel. A város tanácsa tegnapi gyűlésén kiküldte *Köszeghy József* főmérnököt, hogy a Budapesten a mérnöki hivatallal érintkezésbe lépve vegye tüzetes tanulmányozás alá a főváros kövezési munkálatait. A tanács ugyanis nem csak azt nézi, hogy ár tekintetében a legelőnyösebb czéggel kösse meg a szerződést a kövezésekre, hanem az anyag tartósságát is figyelembe veszi. A főmérnök utjának célja tehát az, meggyőződést szerezni Budapesten, vajjon melyik kövezési anyag a legtartósabb.

* **Andor örmester temetése.** A katonai büszkeség halottját *Andor Márk* 37 gyalogezredbeli örmestert tegnap délután temették el óriási részvét mellett. A Kolozsvári-utcán a gyászház udvarát és környékét teljesen ellepte a közönség. Kivonult a temetésre a diszszázalaj a zenekarral, a tisztikar teljes számban élén báró *Karg* ezredessel s a volt bajtársak. A szertartást *Horváth Endre* gör. keleti lelkész végezte. A szomorú gyászinduló hangjai mellett

vonult a gyászmenet a sirkertbe, hol a katonaság disztüzet adott. A volt agg katona koporsóját sok szép koszoru borította.

* **Főigazgatói látogatás a főreáliskolában.** A nagyvárad tankertület királyi főigazgatója, *Nátalalussy Kornél*, kir. tanácsos, premontrei rendi kanonok tavaszi hivatalos látogatását most végezte az állami főreáliskolában. A három napig tartó tüzetes vizsgálat során a főigazgató megtekintette a szertárakat, meggyőződést szerzett a tanárok működése felől, az ifjuság erkölcsfegyelmi s tanulmányi állapotáról s a tapasztalt rend és előmenetel felett a látogatás végén teljes megalégedésének adott kifejezést a virágzó intézet tanári testületének.

* **A villamos telep kibővítése.** A városi villamos telep kibővítésére vonatkozó közgyűlési határozat folytán a mérnöki hivatal elkészítette a gépház tervezetét s ezt a tegnapi tanácsülésen be is mutatta *Köszeghy József* főmérnök. A tanács elhatározta, hogy a gépház elkészítésére ki is írja a pályázatot és a beérkezett ajánlatokból a legelőnyösebbet kiválasztva ajánlja majd a közgyűlésnek elfogadásra, hogy a gépház építésével a legelőnyösebb ajánlattevő építő czég bizassék meg.

* **A pezsgőgyáros bárósítása.** Arról értesülünk, hogy *Törley József* pezsgőgyárosnak magyar bárói méltóságot fog adományozni a király — gr. dr. *Tisza István* javaslatára.

* **Rákosi Viktor Nagyváradon.** Az országos nevű író és politikus: *Rákosi Viktor* a közeli napokban Nagyváradra jön. Szombaton este ugyanis a *Kossuth-szobor javára* az »El-némult harangok« fog szinre kerülni. A szobor végrehajtó bizottságának elnöke: dr. *Adorján Emil* megleghangu levélben hívta meg az illusztris szerzőt, az országszerte sikert aratott darab ünnepi előadására, melyre a szintársulat különös gonddal készül. *Rákosi Viktor* minden valószínűség szerint el is fogadja a meghívást és ezzel is növelni fogja a szombat esti színelőadás érdekességét. Előadás után a kitűnő író tisztelői bankettet készülnék rendezni.

* **A város napidijaszainak jalkiáltása.** A városi közigazgatás gépének kicsiny, de igen fontos alkatrésze, melyek nagy befolyással vannak a hatalmas gép működési képességére a napidijasok. Ők a turulus palota névtelen munkásai, kik hűséggel, szorgalommal, becsülettel dolgoznak napról-napra, évről-évre az írószoba aktahalmazai között. Nem csupán másolási teendőket végeznek, hanem fontosabb, felelősségteljes kezelési munkát is. S munkáságukat vajmi kicsinyre becsüli a város. Illetményük napi 2 korona. Az előléptetés csekély. Semmi egyéb illetményük nincs. Pedig ők intelligens emberek, többnyire családosak. A városnál a napidijasság már nem is állapot, hanem rendes állás, mert vannak kik 10, 12 sőt több év óta szolgálják a várost e csekély re-kompenzációért, mely nem elég a tisztességes megélhetésre. Ilyen nagy, drága városban hogyan élhessen meg a napidijából az a családos ember? Drága a lakás, élelem, ruházat s minden. A társadalmi életből pedig teljesen ki van zárva az anyagi eszköz hiánya miatt. Sőt munkaképtelenség esetén a városi napidijas semmi ellátásban nem részesül. Az állam már gondoskodott napidijasainak igazságosabb honorálásáról, napidijaikat emelte és humanus intézkedésekkel biztosította őket munkaképtelenség esetén némi segítségre. A város még mindig szűkkeblű napidijasaival szemben. Nagy-

váradi város napdíjasai már az 1896. évben eszközölt fizetésrendezés alkalmával is kihagyták s csak biztatást nyertek a jövőre nézve helyzetük javítására. Azóta a jobb jövő reményében dolgoztak tovább hűséggel s most mikor ismét a városi tisztikar és segédszemélyzet anyagi helyzetének javítása kerül szőnyegre, a napdíjasokat ismét kihagyják. Ugyanis a főszámvevő, illetve a tanács a főszámvevő által készített korpótlék tervezetből a napdíjasokat teljesen kihagyta, illetőleg az ő helyzetük javítását nem czélozza egyáltalában a tervezet. Azért a napdíjasok terjedelmesebb memorandumban festik le a tanácsnak anyagi helyzetüket a fentebb vázolt okokkal s kérik a tanácsot, hogy a tanács ne zárkózzon el a napdíjasok elől s rendezzék az ő dotációjukat és pedig úgy, hogy a kezdő napdíj 2 korona 40 fillér legyen, 3 évi szolgálat után 3 korona, 10 évi szolgálat után pedig 4 korona, mely visszamenőleg beszámíttatnék a jelenleg szolgálatban levő dijnokoknál. Így meg volna fizetve hűséges, szorgalmas munkájuk. Szeretjük hinni, hogy a tanács most már komolyan hamarosan hozzálát e szegény emberek jogos kívánalmuk tárgyalásához s amennyire a város pénzügyei engedik teljesíti méltányos kérésüket.

* **Kinevezések.** A király *Madarassy Gábor* dohányjövédéki igazgatót miniszteri tanácsossá, *Brabéts Sándor* és *Vallon Dezső* pénzügyminiszteriumi, *Hoór Lajos* és *Barthos Andor* kereskedelmi miniszteriumi titkárokat osztálytanácsosokká kinevezte.

* **Somogyi kaposvári színháza.** Tudvalevőleg Somogyi Károlytól az állam megvásárolta a tulajdonát képező kaposvári színházat. A vételár teljes összegében most egyenlítődik ki. Ugyanis a belügyminiszteriumból *Beszédy* tanácsos tegnap leiratban arról értesítette a polgármestert, hogy a belügyminiszter a belügyi tárcza terhére a vidéki magyar színészet segélyezésére szánt alapból kétezeröttszáz koronát utalt ki 1905-re Somogyi Károly részére a kaposvári színház megváltási árának utolsó részletképen. Az összeg a nagyváradi m. kir. adóhivatalnál folyósított s a polgármester hivatalos nyugtájára fizetik ki.

* **Kitüntetés.** A király *Balajthy Mór*icz beregmegei járási főszolgabírónak buzgó szolgálata elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést:

Alantirtak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb feleségnek, anyának, gyermeknek, nővérnek mennynek és sógornőnek *Mihutiuni Man Ilonka* Máriaának 1905. évi márczius hó 28-án Székelyteleken hosszas és nehéz, de az Isten szent akaratjában való megnyugvással tört szenvedés és a haldoklók szentségének felvétele után történt elhunytát. Temetése ugyanott fog végbe menni folyó hó 30-án d. u. 2 órakor, a görög katolikus szertartás szerint. Székelytelek, 1905. márczius 29. Nyugodjék békében! Mihutiuni Sándor mint férj. Sándor Vazul gyermeke. Özv. Man Viktorné szül. Pap Eufrozina anyja. Viktor, Emil fivérei. Aranka unokahuga. Özv. Man Györgyné nagyanyja. Laura, Emilia nagynénjei. Batizay Péter sógora. Mihutiuni Imre ipa. Zsófi, Imre, Erzsébet, sógornői és sógora.

* **Honvédőnkénteseink itthon.** Nagyváradi s Biharmegye több előkelő ifja szolgálja önkéntesi évét az idén is a honvédségnél. A félév most letelt a szegedi és budapesti honvédőnkéntes iskolában s ma érkeznek meg a nagyváradi 4. honvéd gyalogezredhez csapat-szolgálatra, az önkéntesi év hátralévő idejére beosztott honvédőnkénteseink.

* **Özlegler Győző a ravatalon.** Cziegler Győző holtteste immár ravatalon nyugszik az Üllői-uti Köztelek-palotában lévő lakásán. A ravatalos terem a lépcsőházból nyílik; a díszes koporsót délszaki növények és égő gyertyák veszik körül. A koporsót a rokonok és tanítványok friss virágból készült koszorú borítják és az *Entreprise* két embere áll őrt. A koporsó mellett bársonypárnán van a mester vaskorona-rendje és a hadiérem. A holttest ma reggel 9 óráig lesz ravatalon a lakásban, akkor átszállítják Budára a műgyetem új kémiai pavillonjába, amely a mesternek legutolsó alkotása, ott a ravatalt az előcsarnokban állítják fel s a közönség részére is megnyitják. A temetés holnap délután 3 órakor lesz. A ravatalnál a Műgyetem nevében Podola Alajos, a mérnök és építészeti szakosztály dékánja fogja bucsuztatni, a Magyar Mérnök és Építész-Egyesület nevében, melynek az elhunyt díszelnöke volt, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, az egyesület elnöke, az Iparművészeti Társulat nevében Szalay Imre miniszteri tanácsos alelnök fog beszédet mondani. A temetőben, a nyitott sírnál egy műgyetemi hallgató és a Magyar Építész Szövetségének egy megbízottja fog beszélni.

* **Névmagyarosítások.** Kiskoru Haáz Armin illyei illetőségű nagyváradi lakos belügyminiszteri engedéllyel „Hegedűsre”, kiskoru Róth Lajos, Róth Illé (Éliás) és Róth Kálmán seprősi illetőségű nagyváradi lakosok pedig „Révészre” magyarosították nevüket.

* **Tűz Nagylétán.** Csiszár Sándor nagylétai gazdálkodó udvarán, a gyermekek pajkosága folytán tűz ütött ki. Csiszár Sándor és Barna Péter gazdálkodók takarmánya teljesen leégett, s csak az erélyes tűzoltó-testületnek köszönhető, hogy a melléképületben kár nem esett.

* **Az osztályorsójáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki — nyere-ménnyel:

60.000 koronát nyert: 106775.
5000 koronát nyertek: 21283 28325
46174 52519 65155 82133 84146 88615 94072 96069.
2000 koronát nyertek: 428 10047 13053
18861 20330 21985 28717 49516 65929 61625 85185 89525 99870.
1000 koronát nyertek: 4206 8195 14423
14680 15622 21532 23434 21035 30674 31038
31854 33675 36157 38207 39436 41792 42851
43153 43596 48173 55257 59046 59911 60660
61777 62409 62486 63034 65894 73052 73630
75463 83229 87046 90555 94738 101817 109357.

500 koronát nyertek: 2140 2435 2917
8574 9276 14386 12608 20494 19669 36946
32995 33964 35657 35978 43210 43500 44540
37150 47791 51245 53041 54412 58936 60536
63763 65628 68688 72571 73887 74955 75359
78829 81348 88194 89325 90088 92675 94222
95328 96852 98304 103022 103202 104323
104669 106783 107447 107302 107567 109252.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

* **Mulató a Szabó vendéglőben.** Szűcs Laczi kitűnően szervezett társulatát annyira megkedvelte már a nagyváradi közönség, hogy szinte bucsujáró hely lett a Szabó vendéglője, mely gyönyörű télikertté van átalakítva, a társulat egy nagyon kedves női taggal szaporodott, *Ricza Gizuska* egy nagyváradi szépleány lép fel esténként, aki csak most lépett a bretili pályára, a társulat erőssége Szűcsné Ilonka a kedves szubrett énekesnő, azonkívül fellépnek még *Haber* szájharmonikus művész, ki remek számaival valóságilag elragadja a hallgatóságot. Nagy hatással szokott énekelni *Papp Ferencz*, a jeles baritonista is, aki a nótakirály társulatának erőssége volt. A műsor utolsó és leghatásosabb száma *Farkas Imre* jeles poéta „Vén cigány” című melódiája, amit a direktor ad elő igaz szép hatással.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dreher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitűnő BOBOK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt tárcza alatti hirdetésére.

IRODALOM.

Az „Urambátyám” jubileuma. Huszestendős pályafutását ünnepli az „Urambátyám” című társadalmi és családi éleclap, melynek most jelent meg díszes köntösben és dús tartalommal az *1000 dik száma*. A lap szerkesztője: *Erdélyi Zoltán* nagy gondot fordít a lap szellemi részére, míg a csinos nyomdai kiállításért a *Patria* nyomda érdemel dicséretet. Az előfizetési ára most is annyi, mins 20 év előtt: egész évre csak 16 korona. Megrendelhető Bpest. IX. Üllői-ut 25. szám alatt.

Az „Egyházi Közlöny” című hetilap — melyet *Gerely József*, szerkeszt — ismét gazdag tartalommal jelent meg. A most megjelent számnak a tartalma egyébiránt a következő:

Vezérezik: *Nagyiványi Fekete Gyula*, A kotholikus civilizáció s mai veszedelme. — Egyetemese egyház. A Szentatyának papi jubileuma. — A pápa és a keresztény demokraták. — A legközelebbi konzisztorium. — Di Andino gróf a pápánál. — Duns Scotus szenttéavatása. — X. Pius egykori ministránsa. — Az egyház és az állam szétválásztása. — Francziatemplom-rablás. — Paphiány. — A német bibornokok. — Katholikus asszonyok társulata. — Az esztergom-i egyházmegyei nyugdíjintézet dolgaiból. — Időszerű kérdések: Dr. *Szilvek* Lajos. A japánok és a kereszténység. — Szentírás: Dr. *Csárszky István*, Hat év a Szentföldön, (5 Palesztina földrajzának rövid vázlata. IX.) — Lelkipásztor *Pártos Zsigmond*, Mit tegyen a falusi plébános a keresztnevekkel? — Vallástanítás: *Fludorovics Zsigmond*, Egy feltűnő hiány a hitoktatásnál. — *Wagast József*, „Imádj” vagy „imádkozzál miérettünk”? (Válasz) — Szószék: (S. B.), A prédikáció. (A „szellemi szükségletek” fejezetéhez.) — Szélgjegyzetek: # Főpapi hagyományok. — # Ének a katolikus közvéleményről. — # Ének a katolikus közvéleményről. — A hét krónikája. — Irodalom: B. G., Dr. *Némethy Gyula*, A szent kehely. — A hét világirodalmából. — Személyi változások, hírek és apróságok. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A lap előfizetési ára 12 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Vándorlegény.

Péntek: Tosca.

Szombat: Jótékonycélú előadás a Kossuth-szobor javára. A darabot hétfőn határozza meg a bizottság.

Vasárnap este: A Hajduk hadnagya.

Színházi hírek. A Vándorlegény kerül ma színre. Az előadásnak az kölcsönöz különös érdekességet, hogy Okuli szerepét Aradi Aranka, a herceg szerepét pedig Wlassák Vilma ezuttal először játsszák a váradi színpadon. Az operette többi főszerepeit pedig T. Pogány, B. Koppán, Horváth, Szathmáry, Tihanyi és Rédey játsszák.

Tosca. Pénteken színe kerül *«Tosca»*, Sardon Viktor nagyhatású színműve, a cím-szerepben Szerény Gizellával, a darab többi szerepei Berlányi, Klenovits, Tóth, Szarvasi, Bérczi, Tihanyi és Rédey kezében vannak.

Z E N E.

Heldenberg Elsa Nagyváradon.

Hazánk városai közt zenei tekintetben — Budapestet is megelőzve — első helyen áll a királyföldi Nagyszében, hol ősi tradíciókhoz híven, minden családban művelik a zenét, annak minden formájában és minden ágában. Apáról fiura száll a régi hangszer, ami kegyelettel lesz megőrizve és kedves ereklyét képez, melyet csak ünnepélyes alkalmakkor szólaltat meg a család az a tagja, ki e hangszer a legjobban kezeli.

A benszülött patriczius családok hagyományos szokása az is, hogy a gyermekeket rendszeren csak ama hangszer művelésére oktatják, melyet a szülők kezelték, azért, hogy hatalmas zenekaraik mindig a megfelelő hangszerekkel ellátva legyenek, s annak teljessége biztosítottassék.

Ily talajon könnyen érvényesül a tehetség és kialakul a művészi génie. Nagyszébennek egyszerű, de művészi tekintetben kényes közönségét nem is elégíti ki, a bravos csillogás, de üres és semmitmondó zene. Az igazi, a nemes zenének van ott termő talaja, a zene-művészet nagy classicusainak. Mozart, Hajdn és Beethoven műzsjának hoznak ottan áldozatokat és azok örökbecsű műveiben gyönyörködik a városkának apraja-nagyja egyaránt.

Ebben a légkörben nevelkedett és lett nagygyá a *«Harmonia»* április 2-iki hangversenyén közreműködő *Elsa von Hendenberg*, aki kiképzését az első lépéstől szülő városának híres conservatoriumában nyerte, majd pedig a bécsi zeneakadémiát is elvégezve világhírű utjára indult, mindenütt csak hírt és dicsőséget szerezve, nemcsak magának, de szülővárosának s ezzel együtt magyar hazájának is.

A nagyvárad *«Harmonia»* zeneegylet Beethoven hangversenyén Heldenbergi Elza két számban fog közreműködni. Előbb a híres *Kreutzer sonátát* adja elő zongora mellett. Múltán tekinthet e vállalkozás elé feszült érdeklődéssel városunk művelt közönsége, mely e darabot csak Tolstoy nagyszerű regényéből ismeri, ahol e zenemű szépsége és démonikus hatása megrázó erővel van ecsetelve és az egész regény cselekményének vezető és kísérő motívumául állítva.

Művészetének a sokoldalúságát azonban *Beethoven* egyetlen nagyszabású *Hegedű concert-jében* fogja csillogtatni. A kíséretet itten az egyesületi zenekar szolgáltatja. — A zeneegylet vezetősége keresve sem találhatott volna e mű előadására megfelelőbb egyént Heldenberg Elzánál, kinek egész egyénisége szinte predestináltnak látszik e mű bemutatására.

Ezen darab érdekességét képezi az első tételnél előforduló majdnem egy teljes negyed-órás *Canzona*, melyet a hegedűművészet boszorkányos ügyességének mestere: *Paganini* irt e darabhoz és melyet a művész nő kíséret nélkül egyedül fog előadni.

Az egyesületi zenekarral való összetanulás végett a művész nő a hangverseny előtti három-négy nappal városunkba érkezik és a művészelkü és maecenás *Varró Domokosné* (kir. főmérnökne) vendégszerető házában lesz szívvel-lyesen látott vendége.

Igazságszolgáltatás.

Nemzetiségi sajtópör.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

Érdekes nemzetiségi sajtópörrel foglalkozott tegnap a nagyvárad esküdtbírósa, amely előtt *Szudi Elemér* aradi hírlapíró állott vádlottként; a vádlott pedig *Popcé István* aradi ügyvéd, hírneves román agitátor volt. A vádlott

ujságíró, még 1903-ban közgyűlési referátát irt Arad megye egyik üléséről és az ehhez fűzött reflexziókban erősen megtámadta *Popcé Istvánt*, ki azon ülésen gyanúsítással illette a magyar hatóságot. A sértő közlemény miatt természetesen sajtópört indított *Popcé* s az aradi törvényszék *Szudy Elemért* sajtó utján elkövetett rágalmaszást vád alá helyezte.

Az esküdtbírósa tegnap kezdte meg a pör tárgyalását, azonban bizonyos formai okok miatt 11 óra után tudták csak az esküdtszéket megalakítani.

Csulyok Béla elnök felolvastatta a vádiratot és a sértő közleményt s kihallgatta a vádlottat.

Szudy Elemér elismerte a cikk szerzőségét, azonban bűnösnek nem érzi magát, mert nemcsak, hogy jóhiszeműleg és közérdekből írta a reflexziókat, — megtorolni akarván ezáltal a magyarságot ért gyanúsítást — hanem a tudósítást is teljesen hiv szellemben, a történetekhez megfelelően írta. Kérte tanui kihallgatását annak igazolására, hogy *Popcé István* csakugyan ellensége a magyarságnak s agitátora a román tulzott aspirációknak.

A törvényszék helyt is adott eme kérelmének s a kihallgatott négy tanu teljesen igazolta, — több alkalommal szemtől-szembe — hogy a főmagánvádló csakugyan olyan szerepet játszik Aradmegyében, amely a közgyűléseken is magyarellenes tendenciájú erős viharokra szolgáltat okot.

A bizonyítási eljárás végeztével este 7 órakor az elnök a tárgyalás folytatását ma délelőttre halasztotta.

TÁVIRATOK.

Lukács a királynál.

Budapest, márcz. 29. (Saját tud. táv.) *Lukács* László pénzügyminisztert ma délután fel 1 órakor különkihallgatáson fogadta a király. A kihallgatásról — mely egy félóra hosszáig tartott — nem lehet tudni semmit sem.

A szabadelvűpárt ülése.

Budapest, márcz. 29. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt ma este 8 óráig ülést tartott, melyen elsőnek gróf *Tisza István* szólalt fel:

A választások nem hoztak többséget a szabadelvűpártnak. A 67-es ellenzékiek nem akarnak csatlakozni a párthoz s bent maradtak a koalícióba. A nyílt kérdés, hogy mit csináljon a kormány-párt eldől. Be kell várnunk a válság megoldását s keresnünk kell az utat a kiegyezésre, hogy a király és a nemzet megtalálják a békés megegyezés lehetőségét.

Tisza után még *Sándor Pál* és *Issekutz Győző* beszéltek s aztán elfogadták *Tisza* azon indítványát, hogy a párt egyelőre csak az alkotmány betartását fogja ellenőrizni. Végül az önálló vámtérületről és gazdasági kérdésekről folyt a vita s ezzel az ülés végetért.

A kibontakozás.

Budapest, márcz. 29. (Saját tud. táv.) A helyzet megoldását két irányból remélik. Az egyik az, hogy *Lukács* a koalíciótól adót és ujoncot fog kérni s ez idő alatt ideiglenes kabinettel kormányoz. E végből a 67-es ellenzékkel tárgyalásokba is bocsátkozott, de sehol sem kapott kedvező választ.

A másik kombináció, hogy *Andrássy* alakít ideiglenes kormányt. Az ellenzéken

ezt a kormányt sem támogatják, mert ezt sem tartják törvényesnek.

Szögyény-Marich a királynál.

Budapest, márcz. 29. (Saj. tud. táv.) *Szögyény-Marich* László ma negyedszer járult a király elé kihallgatásra, mely után egy ujságíró fogadott. Az ujságíró előtt kijelentette, hogy semmiről sem nyilatkozhatik, különben is semmi új dolog nem történt.

— Igy hát nem volt sikere excellenziád fáradozásainak? Mondá az ujságíró.

— Erre sem nyilatkozhatom, mert részletekbe kellene bocsátkoznom.

— A *Lukács*-féle kombináció sem fog valora válni?

— Azt hiszem nem. Máskülönbent annyit mondhatok, hogy a helyzet változatlan és én most már eleget tettem kötelességemnek. Holnap este különben már elfogok utazni.

Megsemmisített mandátum.

Budapest, márcz. 29. (Saját tud. táv.) A Kuria ma megsemmisítette *Rudnay* képviselő mandátumát, mert három héttel megválasztása előtt még nem mondott le szolgabirói állásáról.

Az új czári főhadsegéd.

Pétervár, márcz. 29. *Dubaszov* tenger-nagyot a czár főhadsegédévé nevezte ki jelen állásában való meghagyása mellett.

Szoczialisták tüntetése temetésén.

Madrid, márcz. 29. Tegnap egy munkást temettek, aki munkabaleset áldozata volt. Ez alkalommal 3000 szoczialista nagy tüntetést rendezett, melynek alkalmából egy rendőrhadnag és több rendőr megsebesült. A rendőrség kivont karddal verte szét a tömeget.

A háboru.

Lesz-e béke?

London, márczius 29. A Reuter-ügynökség egy Pétervárról érkezett távirata jelenti, hogy Oroszország már formulázta azokat a feltételeket, amelyeknek alapján hajlandó volna Japánnal békét kötni. Franciaország és az Unio jóindulatu közbelépése folytán a békemozgalom praktikus jelentőségű. Oroszország feltételeinek pontozatait még nem tették közzé.

London, márczius 29. Mai pétervári jelentés szerint Oroszország szankcionálta ama feltételeket, amelyekkel állítólag hajlandó béketárgyalásokat kezdeni. Köszönet Amerika és Franciaország jó szolgálatainak, a béke kérdései most gyakorlati alakot öltenek.

NYILTTÉR.

Dr. Schwartz Illés

nő- és gyermekorvos,

RENDEL: d. e. 8—9-ig
d. u. 2—4-ig

Kossuth Lajos-utca

(Mezey-ház)

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár”-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű tavaszi** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **szima, fekete** árúimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére** Ailándóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. Birétum, capuezin, camaura, továbbá Mucztuma legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és legcélzszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvtem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,
polgári- és papiszabó.

65

Özv. Jüngling Józsefné

állandó nagy raktára **varrógép,**
kerékpár alkatrész- és fel-
szerezésekben

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Bazár épület).

Nagy választék **acetylen-lámpa lég-**
tömő és gummiköpenyben. Szakszerűen berendezett **nagy javító MÜHELY** **Emalírozás, nickelezés** és bármilyen **javítások** pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmány

Atilla, torpedó, Bock, és Hollender-féle

kerékpárok

vannak állandóan raktáron.

Becsés pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

özv. Jüngling Józsefné.

Nincs lehetetlenség!

E már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszer** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmaga-

sabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJAMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

Angol regény.

Penelop megértette, hogy itt minden további kérdés hasztalan. Az első találkozáskor mindjárt észrevette, hogy Graham Douglas nem az az ember, a ki minden pillanatban megváltoztatja nézetét; sőt ellenkezőleg, nagyon is ura annak, a mit egyszer kimondott. Algyra nézve rég tisztában volt határozatával és azon a Penelop kérése és könnyes szeme sem tudott változtatni.

— Édesem, — mondá szeliden — törekedj inkább Algyt jó utra téríteni, ezt a dolgot pedig felejtjük el és ne hozd elő többet, mert, látod, igen nagy terhemre esik neked nem-mel felelni.

Délután megint a kertbe mentek Penelop ibolyabokrétát vitt magával, mit Douglas észrevéve, kivette kezéből, gyöngéden megszorítva a kis kacsót, melyben a virágot tartotta.

— A kék a hűség jelvénye — mondá — miközben a virágot s a parányi kezét ajkához emelte — és én hiszem, hogy az én drága Penelopom hű marad hozzám örökre!

— Az maradok — felelt a leány, gyönyörű fekete szemét Douglasra szegezve.

Igy járkáltak egymás mellett egész addig, míg a nap a fák mögött le nem hanyatlott.

Alig léptek a szobába, azonnal zsörtölődni kezdett a nagynéni.

— Ugyan, hogy tudsz annyi ideig ilyen nagy ködben kint csatangolni? Bizony több figyelmet érdemelnék tőled — egész délután magamra hagytál.

— Chartres kisasszony, ebben én vagyok a bűnös, én kértem rá, hogy maradjon velem künn — bizonykodék a szízes.

Pedig csak jó Isten a megmondhatója, milyen szívesen maradt Penelop a szabadban.

Ezután öltözködni sietett az ebédhez, a mint azonban vissza akart térni, Algyval találkozott, ki azonnal utját állotta:

— Nos, Penelop- gondolkoztál már fölötte, a mit az este mondtam?

— Óh, nem felejtkeztem meg kérésedről, ma délután igen hosszasan beszélgettünk róla,

— Nos? kiáltott Algy türelmetlenül s izgatottan, — beszélj, ne hagyd az embert kétségben. Penelop, az Istenre kérlek, beszélj!

Penelop lesütötte szemét, nem volt bátorsága bevallani, hogy kudarcot vallott.

Algy kitért az utjából — s szomoruan így szólt:

— Hallgatsz; ez elég nekem. Douglas nem akarja áldozatul dobni Nellit, még a te kedvéért sem. Különben igaza van — hanem az is igaz — hogy én bolond vagyok.

S a nélkül hogy bevátná huga feleletét, gyorsan rohant fel a lépcsőn, s Penelop hallotta, a mint az ajtót dühösen magára csapta.

A leány elsomorodva és gondolataiba merülve néhány percre megállott — nem véve észre, hogy Douglas, ki időközben szintén kijött, figyelemmel kíséri, s majd elnyeli tekintetével, a mint aztán lassan megindult. De szép jelenség is volt így elmélyedve, a mint jött, aranyos hajától kezdve le egészen kék szalag-csokorral díszített kis bronzszínű cipellőjéig.

— Penelop mennyiért adnád el nekem gondolataidat? Jó pénzt adok érte!

A leány, hallva kedvese hangját, össze-rezzent s fülét pirult.

— Több, mint egy perce, mióta egészen el vagy mélyedve — folytatá Douglas mosolyogva. Ismét gyönyörködtem benned. Mondd, édesem, mi fölött törted kis lejeckédet?

— Algyval találkoztam a lépcsőn — és — és — tudattam vele a feleletedet.

— Szegény fiu! De ugye, Penelop, te belátod, hogy nem tehetek másképp Nos, nincs igazam?

— Igazad van, Douglas, — d. Algy testvérem.

— És remélem, eljön az a nap, midőn kettős kötelék fűz engem is hozzá, mint testvéremhez. De előbb el kell hagynia a lejtőt Mert lásd, édesem, ha Algy testvéred, Nelli meg nekem az, s szegény leánynak nem kockáztathatom jövőjét. (Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 29.

Osztrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, márcz. 29.

Buza apr.-re	— — —	18.50
Buza máj.—	— — —	18.38
Rozs apr.-re	— — —	14.58
Tengeri májusra 1905.	— — —	14.90
Zab apr.-ra	— — —	14.60
Repcze aug.-ra	— — —	23.60

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 márcz 28-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.60
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.25
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.75
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.75
Magyar nyereség sorsjegy-kölcson	— — —	222.75
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	— — —	172.—
Osztrák járadék papírban	— — —	100.10
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.50
Osztrák járadék aranyban	— — —	1.20
Osztrák korona járadék	— — —	100.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.45
Magyar hitelbank részvény	— — —	79525
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	676.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	66075
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	190.6
Német hirodalmi márka	— — —	11.7.15
London vista	— — —	2.40
Páris vista	— — —	95.35
márkás 20 arany	— — —	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Uj kefeüzlet.

Tisztelettel van szerencsém a nagy érdemű közönség tudomására hozni hogy a Zöldfa-utczába több években át **fennálló kefe-üzletemet Szent-László-térre, Rimanóczy házba, a Holdas templom mellé helyeztem át.** Ezekután a n. é. közönséget felkérem hogy szives párt fogásokkal szerencsélteni sziveskedjenek.

Tisztelettel.

Bauer Victor,
kefe-kötő mester

Diószeghi István

Órás és ékszerész

Nagyvárad, Teleki-utca

Elvállal:

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

„Nagyváradai Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogkölcsonöket

nyujt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább

kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5° -os** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

MOLNAR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TER 18. sz. lakos

ajánlja:

saját termésű nagyvárad- és ménesgyoroki-borait palackosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér Hl-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó > 50 frittól feljebb
Ménesi sauvignon fehér csemegebor > 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit. üveg	—32.
„Kó	„ 1 „	—40.
1900-as ürmösr ó	„ 1 „	—40.
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit. palack	—90.
„ Cabernet	„ 0.7 „	1.—
„ Sauvignon	„ 0.7 „	1.10.
„	„ 0.5 „	—75.

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telefonszám: 406.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

M. kir. államilag ólomzárolt csiraképes

Luczerna, lóhere

répa és veteménymagvak előnyös árakban beszerezhetők

Maár és Szabó

fűszer-, bor-, és csemege üzletében

Nagyvárad, Fő-u.
(Moskovits-palota.)

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Mindennemű Sajt, Hal és csemegeár ukban nagy választékban.

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén a volt, Wienberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYÁRBAN**

Fried'ander Hermannál. Telefon: 143.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban a nagyvárad-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:

NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.

Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:

Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)

Telefon összeköttetés.

CSOKROK

menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármely alkalmi, szép berlini pirtartóval 1 forinttól 3 forintig — Csokrok a legfinomabb kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliából 8 forinttól 12 forintig, ami azelőtt 15—20 forintba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 forint, ezelőtt 40—50 forintba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve 1—3 forintig. — **Babérkoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2—5—10 forintig. — **Ficus Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal diszitve 10—25 forintig, ami ezelőtt 35—40 forintba került. A fent irt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készítettnek. **100.000 drb. nemes rózsza**. Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) darabja 20 kr., 100 darab 18 forint. — Magas törzsű rózsza 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 darab 35 forint. — **100.000 drb. legnemesebb gyümölcsfa** gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, darabja 35 kr, 100 drb. 35 frt

Szőlő-oltványok:

az összes eddig ösmert legjobb fajokból összeállítva, 12 borfaj és 12 lugas és csemege faj, melyekről faj és árjegyzék kívánatra azonnal bérmentve küldetik.

Farkas József műkertész

a várad-velencei mű- és rózsatelep tulajdonosa Nagyváradon.